

Հակառակութեան ոգով փակուած զոններն մեր առջեւն բանալ։ Եթէ ոչ դարձեալ Ամենապատիւ Ս. Պատրիարք հասարակաց հօր եւ ազգի խնամածութեան զօրութեան ձեռքն։ Կառաւարտութիւնն իր հրամանն պատճառաւ նոր տեղեւոր անարարութեան վերայ շօշափելով անկարելի կը դնէ։ Կարգէն եթէ հրամանն եւ պատճառներն իշխանութեան ձեռքն է, բայց յարմար եւ արարանի բացման կարելի եղած տեղւոյն որոշումն եւ կամքն ալ ազգի վարչութեան ձեռքն չէ, զոր եթէ ինքն կամենայ մեզ ո՞վ կարգելու, եւ զոր եթէ բանայ մեր առջեւն ո՞վ կրնայ փակել։ Մեր գայմագաւմութեան ներքեւ անկարելի մեր փոքրիկ վիճակէն եւ հօտէն գոհ եմք, նա մանաւանդ երկուսոր հովուապետին եւ մարդոց առջեւ երանելի եւս կը համարիր զմեզ եթէ զայն եւս ըստ կամացն Աստուծոյ հովուելու բաւական գտնուինք։

Վասնորոյ ընդարձակ տեղւոյ եւ վիճակի ոչ աչք դրած եմք եւ ոչ ալ կը դնեմք յայնչեմէ, միայն տպարանի բացման անպակասող փանքի մը տեսնուած իրեն կը խնդրենք այնպիսի կարելի եւ դաժ տեղի մը մէջ՝ որ շատ կրնայ ըլլալ մեզ եւ հերթը մեր մօտաւոր նպատակին իսկ վիճակի հովուութիւնն թող դրուի այն բաւականաձեւ գործուն պաշտօնէ։ Ինչ որ հաճոյ կը թուին Ս. Պատրիարքին եւ վարչութեան, բաւական է մեզ եւ նորահալ եւս կը լինիմք եթէ որոշելի տեղն մերձաւոր լինի մեզ, ուր քուրճիկ ինչ զիւրութեամբ եւ սակաւ ծախիւք կարենամք փոխադրել տղաքատ պարանիս։ Առաւել փափաքելի է մեզ եթէ տեղւոյ վրայ հնար գտնուի կարելի իշխանութեան սիրտն իսկողն եւ տպարանն ալ ի թաղէ բանալ տալ վասն ոյր շատ ալ դոհ կը լինինք, եւ թէ այդ վերջապէս անհնար լինի, ինչպէս եւ ցայսօր, ուղղակի Ռ. Դրեւն հրաման հանուի, այս ալ չը լինի ազգի վարչութեան անորեւութեամբ յարմարաւոր վանք մի ցուցուի, որ անոր ալ շնորհակալ կըլլամք։ Հուսով եմք եթէ այս եւս այն եւ ամենքն ալ անկարելի ըլլալ, իսպառ ազգին ալ յուսկոտոր ըլլալու ուղղակի պարզ պատասխան մը տրուի մեզ, որ մեր յուսահատական ողբըն եւ արտասուքն մեր խորումը եւ վշտալի սրտին դեղ եւ սփոփանք դնենք, եւ յայնժամ հոգեւորականքս ծոյլ եւ անպակաս են բողոքներն ալ կը խնդրենք որ չմեղադրեն շնախատեն եւ չբատապարտեն զմեզ։

Ո՞վ սիրելի Աղղ, . . . երբեմն սահմանադրութեան նախնական վառուած ո՞վ հայկազունք Կ. Պոլսոյ, Հայաստանի վանքաւոր տպարան ընծայարան եւ թանկագարան պիտի կրէին իրենց ծոց, ազգի ազգի գեղեցիկ անկարելիութեանց արդիւնքն ո՞ր միջոցին Դուք պատուաւ, կան եղբարք, կանոնական օրինաց ծրարքի մի յօրինեցիք պատրաստեցիք եւ մեծափառ կայսրն Օսմանեան զայն վաւերացուց, որորմէ կայսրն բարձրաշունչ հրամանն իշխեալ կրնայ փոխուի մինչդեռ կուսակալութեան մը ժողովոյն վրէժն անփոփոխելի կրնայ արձանանալ մեր իրաւանց դէմ։

Ողորմելի Հայոց ազգ, քո հայրենի աշխարհին Աստուծոյ անուան եւ փառաց համար բարձրացեալ Սրբոններու ձանրաններն սուգ կ'ընեն, քանզի ո՞չ համարեցաւ մարգարէք Աստուծոյ ժողովրդեան ինչնեք խաղաղութեան եւ կենաց աւետիս մատուցանել, եւ ոչ ցըր տացեալ ժողովուրդը տարեկան տօններուն կերթան կուգան, մարգ Աստուծոյ տան ձանապարհն չհարցանէ, Եւրպիոյ աշխարհագրական մանր մասերն լաւ կաշխատեք որոշել, լաւ սերտել կուտայք ձեր որդւոյ։ Բայց դուք իսկ տախտակն ձեր հայրենի աշխարհին սահմաններն վանքերն եւս, հանդերձ իրենց ընտել չօքն չկարացիք ծանշնալ որոշել եւ օգտ

տակար կերպիւ ծառայելու ընտրել, եւ չպիտոյք թէ ո՞ր տեղ ինչ կրնայ ծաղկիլ, եւ ո՞վ ինչ կրնայ դործել։ Եւ իսկ մեծ վանքերէն մինչեւ ի փոքրերն ի բաց գիր տպարանն ընծայարանն եւ թանկագարանն, գոնէ նախակրթական դպրոցներ կ'ընեն իրենց մէջ արդեօք, քաւելոյն, այլ անհնապօրար մարգարէք իրեն կտակեալ հայրենական ստացուածք ժառանգելով կ'ժառանգեն, կուտեն Աստուծոյ ժողովուրդն որպէս զկերակուր հացի եւ թերեւս առ Աստուծոյ եւս չեն կարգար։

Հերթը ո՞վ սիրելի ազգ, սթափէ՛քու դարաւոր թմբու թնէնդ, հերթը աւարժանքն յառաջ մատչին եւ արժանաւորքն յետոյ ըլլան։ Հերթը պիտանիքն ձեռնկալ մնան տոչորին եւ անպիտանքն սանձարձակ արշաւեն եւ տերեւն, բարւոյն եւ շարին, լաւին եւ վատին, անկեղծին եւ կեղծաւորին, վաստակաւորին եւ ֆիստակարին, պտղաբեր եւ անպտուղ անձանց եւ տեղեաց մէջ ընտելութիւնն արարեք, զի որ ընտելքն են երեւեցին եւ իւրաքանչիւր քը ըստ արժանւոյն եւ վաշխութեան իր տեղն եւ պաշտօնն ունենայ։ Ուրեմն կ'աղաչմք, լսեցէ՛ք մեր կողողաղակն հառաչանաց ձայնին, քանզի մեք չեմք որ կը խօսինք, այլ մեր տկարութեան ի թիւ կուեն հասանող եւ բան իրերան գտնող Սուրբ հօրին, եթէ չուէք նորա ձայնին, Հայաստանի անարատ զգին եւ մեր բարեպաշտ նահապետաց արեւն այն սրբաբաններն եւ վիշապաններն՝ զորս անարժանք կ'իյնան, Աստուծոյ առջեւ ձեր դէմ աղաղակ եւ բողոք կ'ընեն, փրկեմք զանոնք պահպանելու իշխանութիւնն ձեզ յանձնուած է։ Ամբարձեք զաշխարհ եւ տեսէ՛ք, հուսման սպիտակագած եւ երկնից Արքայութիւնն հասած է, վերահսկող եւ կորուսելու ժամանակն յաւիտեան ի ձեռքէ զազգ կ'ողջունէ, ուստի երեսներն դէպ ի վրիկութեան ձանապարհն հաստատենք Ազգ մեր սիրական, հաստատունն օրինաց ձանապարհ մը բըռնեցէ՛ք, նոյնն Հայաստանի գաւառացի ալ մատուցէք, որպէս զի ի միասին ընթանանք, աղաղակէ՛ք եւ անպտուղ վիճակէ աւելի յուսկոտոր գործ գործենք եւ հասնինք ի նաւահանգիստ ապահով կենաց եւ փրկութեան։

Դի՛ք ի լսելի ձեր եւ զայստակ, Հոգիւք Հայոց՝ եթէ հօտին առջեւ են ընթանան, եթէ իրենց անձնու իրականութիւնն եւ պաշտօնի պարտաւորութիւնն մասամբ իւրեք իրենց հօտին վրէժարեն իրեւ իրենց պաշտօնի սահմանէն դուրս կ'օրհնէ՛ք քաղաքային գործոց միջամտած, զրգուիլ ժողովրդեան եւ յանցաւոր կ'ամբաստանուին, եւ եթէ այսպէս չընթանան եւ չգործեն, իրենց հօտին կ'ալ կը նախատուին, Ուրեմն եւ թէ հովուաց իրենց հօտին առջեւ են ընթանալ իրենց պարտքն եւ ազգին իրաւունքն է՝ պաշտպանեցէ՛ք ազգի իրաւունքն, եւ ձեր հովուաց լիզուն կառավարութեանց առջեւ կողով միտայք։ Այս թէ հովիւ չեն հօտին, այլ միայնակեաց եւ ճգնաւոր են, ճգնաւորներն արձակեցէ՛ք թէ յայնժամ իրենց հօտին, եւ զի՛ կայ նոցա ընդ հօտին, կառավարութեան ժողովոյ մէջ Քրիստոնեայն անգամոց նստին չեմք կրնար հասնալ թէ կառավարութեան առջեւ ի դէպ զէպրս հովուաց իրենց հօտին թերան ըլլան ինչպէս կրնայ ազգի իրեւ իրենց հօտին առջեւ կողով միտայք։ Հովուաց կառավարութեան օրենք եւ իրաւունք պահանջելն ինչո՞ւ յանցանք եւ դատաւարութիւնն իրենց համար ուրիշ իրենց, այս յայտնի է, զի որք ի դրութեան արքունի կան՝ զարքունիս պահեն, եւ որք հօտին առջեւ են կերթան հօտեւորն կը հսկեն, կարծեմք հովիւն իր հօտին պաշտպանելով բուն իր պաշտօնն զուրա քործած չըլլար, կարծեմք հովիւն իր հօտի ցաւերն իշխանութեան

տոյնէն պարզելով եւ դարման ինդրելով քաղաքական գործոց միջամտած եւ իշխանութիւն վարած չըլլար, այլ որպէս հիւանդ բժշկէն դեղ կը խնդրէ, եւ իրեւ անբաժանելի անդամ մարմնոյ կը դործէ ինչ ուր գրուին կը գովէ։ Տաճկաստանի ամենայն Հայոց Սրբազան Պատրիարքն՝ գաւառաց հովիւներու գլուխն է, եւ գաւառաց հովիւքն նորա փոխանորդքն են։

Հայոց Պատրիարքն Ռ. Դրեւն ընդունած դարաւոր անկապտելի արտօնութեամբն նոյն իսկ Ռ. Դրեւն առջեւ համայն Հայոց ցաւերուն դարման խնդրելու պաշտօնն ունի, նոյնպէս գաւառաց հովիւքն ալ գաւառական կառավարութեանց առջեւ նոյն պաշտօնն ունին։ Ապաքէն եթէ ամենախնամ տերութեան եւ հպարտի ժողովրդեան մէջ այս միջնորդական պաշտօնն պատրիարքին եւ իւր փոխանորդ հովուաց յանձնուած չէ, ուրեմն որոյ յանձնին Ռ. Դրեւն իսկ ցուցնել թո՛ղ հաճի, արդեօք դեռ յիշուած քրիստոնեայ անդամոց յանձնուած է։ Բայց ինչեւ պէտք է որ այդ անդամոց ընտրութիւնն բուն տերութեան օրենքն հպատակ ազգաց կրօնական գլուխներուն յանձնուած է, անոնք կ'որոշեն անդամներն եւ կառավարութեան ժողովոյն մէջ իրեւ իրենց փոխանորդքն կը դնեն։

Կրօնական գլխոց իրաւունք միեւնկայ, որ եթէ իրենց զգուշել չըլլար եւ յորժէ հրաժարելով Հրաժարելին այսօր ալ կրնային պահանջել բարեխնամ Կայսրէն, որոյ առջեւ խորութեան պարսպն վաղուրեմն բլած է գրեթէ շատ մասամբ, Թագաւորութեան որդւոց հետ հպատակ քրիստոնեայն խառն ի ժողով կը նստին։ Համարենք թէ բարի է, սա, կայն նոյն անխորութեամբ կազմուած ժողովոյն մէջ զիւրանապետն եւ դատաւորն եւս կը նստին՝ որք կրնական են եւ թագաւորութեան որդւոց եւ հպատակաց վերայ վճիռ կարձակեն, միթէ՞ հպատակ կրօնական գլխոց փոխանորդներն հոն կրնան նստիլ, եւ բուն արտօնութեան տերին անդ նստելոց իրաւունքն առաւել չունին։ Եւ միթէ՞ այն ժողովոյն առջեւ թագաւորութեան ազատ օրդիններն աւելի դատաւորներն հպատակաց որդիքն չեն։

Ահա՛ այս ալ կրօնական գլխոց իրաւունքն է, զոր պահանջել չկամենալէն զինք յայնժամեւ տաղանքն եւ իսկուսելով կը խուսեն։ Եթէ հնար էր, երանի՜ք թէ իրենց փոխանորդներն ալ բարձունէն անկէ, ազգն աւելի փնտաւոց չէր հանդիպէր։

Վերջապէս Ռ. Դրեւն հպատակ ազգաց կրօնական գլուխներէն յայնժամ իր շնորհած արտօնութիւնն իրաւամբ կրնայ յետ առնել, զոր օրինակ երբ կրօնական պատրիարքն տեղ աշխարհական իշխան մի գլուխ նշանակէ Հայոց համար, որուն ազգն անձկալով կ'ոնձկայ։

Թայե՛ր հոգեւոր հովիւքն իրեւ նաւ յալեցո՞ւթեան խռովեալ աշխարհական զբաղմանց փոքր մասն ալ թիկունք դարձնելով անձկութեամբ եւ ցնծութեամբ կը լիութեան լերանց եւ բլրոց վերայ բարձրացած Աստուծոյ քաղաքացի այն է մենարանաց խաղաղական նաւահանգիստն ողջունել, սրտի մոռք առ Աստուծոյ մերձեցալ եւ ըստ ժամու ժամու նոյն մշտնջենաւոր լերանց եւ բլրոց վրայէն միայն երկնից խաղաղութեան բարութեան եւ կենաց աւետիսն բերել Աստուծոյ հօտին եւ ասել ցՍրբոնն Հայաստանի թէ «Յէր թագաւորեաց ցնծացեալ երկիր»։

Հուսկ ուրեմն . . . խմբագիր, ներել շատ խօսեցայ, բայց տակաւին խօսելու անձուկ չեմ կրնար չափաւորել։ Սկսայ խօսիլ եւ այսուհետեւ պիտի չկրնամ լռուի մինչեւ տպարաններու բացուելու աւետիքն Մանգու մէջ չմատուցանէ վշտացելոյս յունկն, որով միայն մեր սիրելի

ազգի հետ խօսելու անչափ փափաքն փոքր ի շատ կրնամք յուսկոտոր։

Ուստի այս ցաւալի յօդուածիս յէջօ պատուական լրագրոյդ հաճութեամբ տեղի տալ կը խնդրէ տոչորաւ սրտեւ ազգեւ բարօրութեան անձկացող եւ աղօթարար։

Եւ ինչ Լուսինի Գաւառի Կառավարութիւն

—Մա թէ էստի ֆի աղեմ, Ֆագաթ պիթարաֆուք խաթիր իշին, շու աթիւ տեքի մէքթուպու տախի տերձ իտէրիգ. Էվլէթ Էսէֆ իտէրիգ քի, պիթ քահանաեք, պիթ Թարաֆ իշոյլէրէ գատար չըգարուրը հալտէ, տիկէր պիթ Թարաֆ կիրտապարա գատար իտիթմէքտէ տիր։

Տիւրիկ 9 յուլիս 1870

. . . խմբագիր, 19 դ. դարու մէջ ապրող բայց դեռ լուսնեւ ազգութեան նշոյլը չ'որոշեք Տիւրիկու Հայ հասարակութեան, նամանուանք մի քանի հին դարերէ մնացած ազգատեսչներու ընթացից, եւ ազգային մանկուան ներկայ տեսլու եւ յետագիւ կացութեան նկատմամբ քանի մը տեղեկութիւններ պարունակող, եւ ձեր հայրենասուէր լրագրող հրատարակուած յօդուածնու պատասխան մակի մը հրատարակութիւնը տեսնելով ձեր ազգագրու Մանգու մէջ 1155 դ. Թուոյն մէջ կը փութանք պատասխանել խնդրելով ձեր . . . որ ի տէր ճշմարտութեան անկողմնալու ողուով ներկայս հրատարակելու շնորհներ չ'զրանաք։

Մեզի գէմ գրուած յիշեալ նամակին ամբողջ պարունակութեան ստույթանք, առաջին եւ մեծ ապացոյց կրնայ լինել որ, որ այդ նամակը Տիւրիկէն չէ գրուած, որ նամակին ձեւագործ ի Տիւրիկ ըսուած է։

Ազգասէր եւ ուսումնասէր Տ. Գրիգոր Ս. Հօր ուրիշ անգամ գործած խաղաղութեան թիւններուն կարգէն մին ալ ասի է որ եւր վարձկան գրչով մը ինքնիրեն զովեաներ կը կարգայ, այնպէս մը ձեւացնելով որ իբր թէ Տիւրիկու Հայ հասարակութիւնը գրած լինի այդ նամակը։

Նամակագիրը օվ որ ալ է մեր գրածները հիմնովին ճշուտ եւ անձուներ (անոնք անմիջապէս Մեծ. Նամակագիր բարեկամներնուս դառնացին) անտեսելէ ետեւ, Տ. Գրիգորին աքսոր խրկուիլ Ս. Լուսաւորի վանքին քայքայուած լինելու եւ ասոր նըման քանի մը բաներ կը խոստովանեն եւ մեր ըսածը կը վերստուգէր, իսկ ուրիշ գրածներնուս մասին բոլորովին լռելով իբր ախտեան մը զՏ. Գրիգորը պաշապանել եւ մինչեւ յերկինս բարձրացնելով օվոսննս կարգաւոր չափ ընթերցող Կամոզի կաշխատէր։

Նամակագիր Մեծ. բարեկամներնու մեզի նկատմամբ կրէ թէ, «Տ. Գրիգորը երազին մէջ տեսեր է կամ մարգարէացած ըլլալու է անոր գինեմուրթները», ասով կը հետեւորեն թէ մեք Տ. Գրիգորը չեմք ճանչեր զեր եւ չ'ճանչցած անձ մը կը զրպարտեմք, կը պատասխանեմք որ յիշեալ քահանան անձամբ կը ճանչնէր եւ ինք զմեզ աւելի կը ճանաչէ։ Եւ ըսուածները եթէ կուգէ կըրնամ պատուաւոր վկաներով հաստատել։

Չեմ գիտեր թէ այս Տ. Գրիգորը ժողովուրդը ինչ կերպով հայրաբար խնամեր է, որ նամակագիր Մեծ. բարեկամներնու կրտսէ որ «միշտ հայրաբար խնամողը այս քահանան չէ»։

Այո՛ այս քահանան է որ Տիւրիկու Հայ հասարակութիւնը ամէն առեւ բռնաւորներու ձեռքը՝ տակ մատնելով կեղծելու տուած է փառափրութեան ողուով, սէրը եւ միտութիւնը իսպառ բառնալու օկընապատճառ եղած է, ինք իր դերը խաղալու եւ հաստատութեան վերայ իշխելու համար ողջամիտ մարդ եւ տեղւոյն երեսելիները մէկգլմէ կու թշնամացուցած է, Հայ հասարակութեան մէջ օտար կրօններու մօտ գտնելու տեղի տուած է իր ազիտութեամբ։

«Այս այն քահանան չէ», կըսէ, որ Ս. Լուսաւորի անուն վանքը որ հիմար քայքայուած է (մեք ալ նոր յիշուածէ չ'ըսինք)։ Քիւրտերու գոհ եղած ատեն պաշտպան կեցողը»։

Այո՛ այս այն քահանան է որ այդ գեղեցիկ վանքը մինչեւ քայքայուելու դուռը հասուց ամենայն անձուներու թեմաք եւ այս քահանան է որ յիշեալ վանքը իրեն «քիւրտ» ըրած է եւ եղ պանիր եւ այլն միշտ իրեն տուել զուգոր, որովհետեւ ինքն է

Վանքին Վանահայրը, Աթոռակալը, Հրա-
մայրը, Կարգը եւ կլարը:

Այս աշն քահանայն չէ՞, կրնէ, որ Տի-
րիկու մէջ եղած հարձակումներէն հա-
մար Պօլիս գալով դատ կը վարէ:

Այս աշն քահանայն է, որ քահանայն
սիրած համար սեր որ ալ լինի կերթայ,
հա հետեւեալ քահանայն պէս լսօրէ ճէշէն-
նէմէ կիտէ՝ քահանայն, այլը՞ք գոյ դուրուշ:

Այս աշն քահանայն է, որ 14 տարեկան թողը դպրաց չ'ընկեր եւ թա-
փառական չըլլել կուտայ:

Այս աշն քահանայն է, որ երկու-
տարի առաջ ի Տիւրիկ հաստատուած Ան-
նուէր ընկերութեան ճիւղը խանգարեց,
անհնկով որ զինք ժողովի մէջ չ'են տաներ
եւ ուսումնարանը կը տարածի:

Այս աշն քահանայն է, որ երկու-
տարի առաջ ի Տիւրիկ հաստատուած Ան-
նուէր ընկերութեան ճիւղը խանգարեց,
անհնկով որ զինք ժողովի մէջ չ'են տաներ
եւ ուսումնարանը կը տարածի:

Այս աշն քահանայն է, որ երկու-
տարի առաջ ի Տիւրիկ հաստատուած Ան-
նուէր ընկերութեան ճիւղը խանգարեց,
անհնկով որ զինք ժողովի մէջ չ'են տաներ
եւ ուսումնարանը կը տարածի:

Այս աշն քահանայն է, որ երկու-
տարի առաջ ի Տիւրիկ հաստատուած Ան-
նուէր ընկերութեան ճիւղը խանգարեց,
անհնկով որ զինք ժողովի մէջ չ'են տաներ
եւ ուսումնարանը կը տարածի:

Այս աշն քահանայն է, որ երկու-
տարի առաջ ի Տիւրիկ հաստատուած Ան-
նուէր ընկերութեան ճիւղը խանգարեց,
անհնկով որ զինք ժողովի մէջ չ'են տաներ
եւ ուսումնարանը կը տարածի:

Այս աշն քահանայն է, որ երկու-
տարի առաջ ի Տիւրիկ հաստատուած Ան-
նուէր ընկերութեան ճիւղը խանգարեց,
անհնկով որ զինք ժողովի մէջ չ'են տաներ
եւ ուսումնարանը կը տարածի:

Այս աշն քահանայն է, որ երկու-
տարի առաջ ի Տիւրիկ հաստատուած Ան-
նուէր ընկերութեան ճիւղը խանգարեց,
անհնկով որ զինք ժողովի մէջ չ'են տաներ
եւ ուսումնարանը կը տարածի:

Այս աշն քահանայն է, որ երկու-
տարի առաջ ի Տիւրիկ հաստատուած Ան-
նուէր ընկերութեան ճիւղը խանգարեց,
անհնկով որ զինք ժողովի մէջ չ'են տաներ
եւ ուսումնարանը կը տարածի:

Այս աշն քահանայն է, որ երկու-
տարի առաջ ի Տիւրիկ հաստատուած Ան-
նուէր ընկերութեան ճիւղը խանգարեց,
անհնկով որ զինք ժողովի մէջ չ'են տաներ
եւ ուսումնարանը կը տարածի:

Այս աշն քահանայն է, որ երկու-
տարի առաջ ի Տիւրիկ հաստատուած Ան-
նուէր ընկերութեան ճիւղը խանգարեց,
անհնկով որ զինք ժողովի մէջ չ'են տաներ
եւ ուսումնարանը կը տարածի:

Այս աշն քահանայն է, որ երկու-
տարի առաջ ի Տիւրիկ հաստատուած Ան-
նուէր ընկերութեան ճիւղը խանգարեց,
անհնկով որ զինք ժողովի մէջ չ'են տաներ
եւ ուսումնարանը կը տարածի:

Այս աշն քահանայն է, որ երկու-
տարի առաջ ի Տիւրիկ հաստատուած Ան-
նուէր ընկերութեան ճիւղը խանգարեց,
անհնկով որ զինք ժողովի մէջ չ'են տաներ
եւ ուսումնարանը կը տարածի:

Այս աշն քահանայն է, որ երկու-
տարի առաջ ի Տիւրիկ հաստատուած Ան-
նուէր ընկերութեան ճիւղը խանգարեց,
անհնկով որ զինք ժողովի մէջ չ'են տաներ
եւ ուսումնարանը կը տարածի:

Այս աշն քահանայն է, որ երկու-
տարի առաջ ի Տիւրիկ հաստատուած Ան-
նուէր ընկերութեան ճիւղը խանգարեց,
անհնկով որ զինք ժողովի մէջ չ'են տաներ
եւ ուսումնարանը կը տարածի:

Այս աշն քահանայն է, որ երկու-
տարի առաջ ի Տիւրիկ հաստատուած Ան-
նուէր ընկերութեան ճիւղը խանգարեց,
անհնկով որ զինք ժողովի մէջ չ'են տաներ
եւ ուսումնարանը կը տարածի:

Այս աշն քահանայն է, որ երկու-
տարի առաջ ի Տիւրիկ հաստատուած Ան-
նուէր ընկերութեան ճիւղը խանգարեց,
անհնկով որ զինք ժողովի մէջ չ'են տաներ
եւ ուսումնարանը կը տարածի:

Այս աշն քահանայն է, որ երկու-
տարի առաջ ի Տիւրիկ հաստատուած Ան-
նուէր ընկերութեան ճիւղը խանգարեց,
անհնկով որ զինք ժողովի մէջ չ'են տաներ
եւ ուսումնարանը կը տարածի:

Այս աշն քահանայն է, որ երկու-
տարի առաջ ի Տիւրիկ հաստատուած Ան-
նուէր ընկերութեան ճիւղը խանգարեց,
անհնկով որ զինք ժողովի մէջ չ'են տաներ
եւ ուսումնարանը կը տարածի:

Արդունքէ՞ պուլունտարըն, եւ
քէնտի մաթիպամբը պէ եւստա Խա-
թանպուտա վազը վէշիր խանքնտա
ալթ գաթնտա 21 նիւմէթու օտաւա
միւրաճաթը կըլմէլէր:

ՄԵՈՅ ԽՆԳԻՐ
ՄԱՄՈՒԼ ԵՒ ՕՐԱԳԻՐ
Պաւ խիմտէ Էրմէնիճէ վէ 8 սահի-
ֆէտէն իպարէթ, վէ պաշլըճա ըշգա-
լէթ զազէթաւընա գարը օլտուղու վէ
Մանգուլմէյէ տօթ պուլունտուղու հալ-
տէ, պիր ըիսպէճիթ թապ իտիլմիշ օ-
լուպ, կէրէթ իսթանպուլտա Մահմուտ
բաշտա Պոյաճը Մանուկ աղա տիւթ-
քէտնընտա, վէ կէրէթ զազէթա օա-
թանլարտա, 40 ար բարաւա սաթըլ-
մադտա տըր:

Մէզքիւր ըշգալէթ, մէճպուրի մէզ-
քիւր ըշգալէթ զազէթաւընա լաւըզ պիր
լիտա զուլլաճըլտըլը իշար իտիլմիշ
տիւր:

ԱՆԻՄԵԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒՆ * * *
ԲԱՐԳՄԱՆԵԱՑ Ի ԳԱՂԱԿԱՆԵ
ՌԱԳԵՍԱ Օ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ
Տէր եւ հրապարակիչ
ՄԵԼԻՔԻՍԵԿ ԶԻՄԵՐԻՆՍ

ՀԱՏՈՐ ԱՌԱՋԻՆ
Մէզքիւր օղունմաւա շահան քիթա-
պըն պիւրիճի ճիւթի պարալմըշ օլուպ,
քաւֆիթի քիթապըն տիւթքէտնլա-
րընտա սաթըլմադտա տըր:

ՀԱՋԱՐ ՈՒ ՄԵԿ ԳԻՇԵՐՆԵՐ
ԱՐԱՊԱԿԱՆ ՎԵՐԻՐ
ԲԱՐԳՄԱՆԵԱՑ
Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

Մէզքիւր քիթապըն պիրիճի ճիւթի
թապ օլունմաւա օլուպ, քաւֆիթի քի-
թապըն տիւթքէտնլարընտա սաթըլմադ-
տա տըր:

ԹՈՒԼԻՔ ԿԱՌՈՂԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ
ՊԱՏՐԻԱՐԲՈՒԹԵԱՆ
ԿԻԼԻԿԻՆՑ
Ի պատասխանի թղթի Պիոսի Ի. Սրազան
քահանայապետին Հաղվայ:

47 սահիֆէտէն իպարէթ օլան մէզ-
քիւր ըիտալէ, քաւֆիթի քիթապըն
տիւթքէտնլարընտա վէ Մէճմուլը Հա-
վաթիս մաթիպաւընտա պէշը զուրու-
շա սաթըլմադտա տըր:

ՅԱՑՆ ՈՒ ԴԻՍԻՆ
ԳԱՂՏՆԵԱՑ
Պաւ խիմտէ Էրմէնիճէ վէ 257 սա-
հիֆէտէն իպարէթ օլուպ, վէ ճիւթլէն-
միշ օլտուղու հալտէ, Տէրոյնից թապ-
խանէսինտէն չըգմըշ օլան, վէ Ֆրանմա-
սուլարա գարըշ պիւթըր պուլունտա
մէզքիւր քիթապ, իսթանպուլտա Բիւրք-
ճի խանքնտա 45 նիւմէթու օտաւա,
վէ Մէճմաւ չարըշընտա Սրապեան
քիթապըն տիւթքէտնլարընտա 20շը զա-
աթըլմադտա տըր:

Էրպապը քիթապլէթին, մէզքիւր
քիթապըն իշթիրա խալէթ, Տէմ
միւթընճիմին թէշլիթէ հիմմէթ իտե-
ճէկի, վէ Տէմաւ իսթիֆաւտ կըլմէկի
մէճմուլի գալիտէն տիւր:

ՄՈՒԶԻՄ ԻԼԱՆ
Պաւրէշ չէնր իսթիլիթի պիւթլէթ
ինիս սեպտեմբեր 20/1 տէ չէրէճէկի
սահիպ խաթ իտապիթնտա Էնթիկէ
պիւթիրի, Էնթիկէ 30.000 Ֆր-
րաճը օլտուղու հալտէ, 49 սէրի գալա-
նաճիկ տըր:

Քէզա սահիպ ինթիլիթ մալապարն-
տա, Սաքանեա հիւ քիւմէթին տէօր-
տիւնիւ պըրթընտա օլուն 78 ինթիլիթ
լէթլէթի տալիս սաթըլմադտա տըր, պուլ-
լար, օլունտա 18/30 տա չէրիկպ, Էն
պէթիւթ բիւնգուտ 20000 թալէր, Էնթի
75.000 Ֆրանք գալանաճա գըլ:

Սահիպ իմզանըն մալապարնտա Ա-
վըթիրա, Բուսիս, իթալիս վէ իսթան-
Էա հիւքիւմէթլէրին սէ հիմմէթի տալիս
սաթըլմադտա տըր:
Թալիսիլի մալիւմաթ ախը իթմէթ
իսթէնէլէրին, Էա սահիպ իմզանըն
Գալաթտա Գէորգ պէլ խանքնտա վազը
3 նիւմէթու թաւաւա, Էալիս իսթան-
պուլտա վարաճը խանքնտա Մ. Թօրթ
Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի:

Տիւրիստուրուլուն մալապարնտա միւ-
ճաթի իլմէլէրի: